

TER ADVISERING

Aan de Minister
Aan de Staatssecretaris

Chief Economist

Directie Algemene Economische
Politiek

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

23 september 2020

Kenmerk

CE-AEP / 20240793

nota

Recovery and Resilience Plan two-pager in MR van 2-10

Parafenroute

10.2.e 10.2.e **AEP** 10.2.e **DEIZ**
10.2.e 10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Kopie aan

10.2.e
10.2.e
10.2.e
10.2.e
10.2.e
10.2.e
10.2.e
10.2.e
10.2.e
10.2.e

Aanleiding

Nederland start binnenkort met het opstellen van een nationaal herstelplan (RRP) in het kader van de *Recovery and Resilience Facility* (RRF) om aanspraak te maken op €5,6 miljard. Op 18 september jl. sprak u hier in een BWO over met BZ, FIN, SZW en AZ. In dit BWO zijn de investeringen binnen het RRP niet aan bod gekomen. EZK agendeert daarom (in afstemming met AZ, BZ en FIN) een two-pager in de MR van 2 oktober.

Advies

- Instemmen met verzending van de bijgevoegde two-pager die geagendeerd wordt in de MR van vrijdag 2 oktober.
- U kunt eventueel opmerkingen plaatsen bij de two-pager. Na uw akkoord en het verwerken van opmerkingen, wordt de two-pager gedeeld met AZ.

Kernpunten

- EZK coördineert de nationale implementatie van het RRP. Het RRP moet economisch herstel aanjagen met aandacht voor de groene en digitale transitie. De Europese Commissie heeft klimaat- en digitaliseringsvoorwaarden van respectievelijk 37% en 20% gecommuniceerd.
- In een directeurenoverleg van 16 september jl. is gesproken over de mogelijke invulling van een RRP. Met uitzondering van FIN willen departementen de RRF-middelen inzetten voor additionele investeringen.
- Politieke overeenstemming over het ambitieniveau van het Nederlandse RRP is vereist, gegeven de naderende deadline van 30 april 2021, de aanstaande verkiezingen en de Nederlandse positie in Europa m.b.t. het ambitieniveau dat Nederland verlangt in de herstelplannen van andere lidstaten,
- Met de two-pager worden drie beslispunten voorgelegd in de MR:
 1. Opstellen van een concept herstelplan voor de deadline van april 2021.
 2. Formeel indienen van het herstelplan na de verkiezingen van 2021.
 3. Uw voorkeur uitspreken en overeenstemming bereiken over de investeringen in het plan (bestaand, additioneel, of eerst inventariseren en dan beslissen).

Ontvangen BBR

Toelichting

Beslispunt 1: Opstellen van een concept herstelplan voor april 2021.

- In het BWO van 18 september is besproken dat dit kabinet geen nieuwe hervormingen zal doorvoeren. BZ pleit vanuit Europees perspectief voor een ambitieus RRP. Vanuit hetzelfde perspectief ziet FIN graag een sterke verankering van hervormingen.
- Gezien de verkiezingen in maart 2021, is het niet mogelijk om een plan op te stellen met ambitieuze hervormingen waar het huidige kabinet een keuze over kan maken. Voorstel is daarom om te starten met het opstellen van een concept herstelplan dat bestaande hervormingen bevat en niet gepubliceerd wordt, maar wel informeel wordt getoetst bij de Europese Commissie.
- Uit de toetsing zal blijken of en op welke gebieden aanvullende hervormingen en investeringen nodig zijn. De feedback van de Europese Commissie kan dan meegenomen worden richting de formatie, waarmee een nieuw kabinet de ruimte heeft om een ambitieuzer RRP in te dienen tijdens het tweede indieningsmoment tussen oktober 2021 en april 2022.
- Voordeel van deze route is dat Nederland een ambitieus plan kan neerzetten dat investeringen en hervormingen bevat van goede kwaliteit.
- Onzeker blijft in hoeverre de onderhandelingspositie van Nederland binnen Europa verzwakt wordt omdat Nederland het herstelplan niet indient tijdens het eerste indieningsmoment (januari 2021- april 2021). Nederland kan minder geloofwaardig overkomen richting andere lidstaten bij de beoordeling van plannen (met name bij hervormingen in landen als 10.2.a).

Beslispunt 2: Indienen van het concept herstelplan na de verkiezingen van 2021.

- Aangezien een herstelplan hervormingen moet bevatten, is het onwenselijk voor de beeldvorming om als kabinet vlak voor de verkiezingen een plan te publiceren met beperkte hervormingen.
- Voordeel van publicatie na de verkiezingen is dat het plan ambitieuzere hervormingen uit de formatie kan meenemen. Nadeel is dat Nederland hierdoor mogelijk minder geloofwaardig is bij het beoordelen van plannen van andere landen in 2021.

Beslispunt 3: Uw voorkeur uitspreken en overeenstemming bereiken over de investeringen in het plan:

- A. Als uitgangspunt investeringsprojecten waarover reeds is besloten (vanaf februari 2020), waar nodig aangevuld met geheel nieuwe investeringsprojecten.*
 - B. Als uitgangspunt geheel nieuwe investeringsprojecten, waar nodig aangevuld met investeringen waartoe al is besloten.*
 - C. Bestaande en additionele investeringen inventariseren voor een integrale afweging.*
- Inzetten op optie C.
 - Het ligt voor de hand dat een uiteindelijk pakket bestaat uit een combinatie van bestaande en nieuwe investeringen. U kunt voorstellen dat een afweging over additionaliteit in het RRP gemaakt wordt via de RFEZIL nadat een inventarisatie is gemaakt van bestaande en nieuwe additionele investeringen.
 - U kunt de volgende argumenten aandragen:

- *Goedkeuring van Commissie* - Het is onwaarschijnlijk dat een RRP met de nadruk op reeds geplande investeringen op goedkeuring kan rekenen bij de Commissie. Er is nadrukkelijk aangegeven dat het RRF geen begrotingsinstrument is. Met enkel geplande investeringen kan geen degelijke invulling gegeven worden aan de criteria voor een bijdrage aan de groene en digitale transitie. Zo stelt de Commissie een minimum percentage van 37% voor uitgaven aan klimaat en 20% voor digitalisering.
- *Additionele investeringen bieden ruimte voor economisch herstel en de transities* – Het niet benutten van de RRF-middelen voor additionele investeringen gaat ten koste van het economisch herstel en de transities waar Nederland voor staat. In het najaar verschijnt een KEV die stelt dat we onze klimaatdoelstellingen niet halen en extra inspanning vereist is. Tijdens de augustusbesluitvorming zijn twee grote trajecten (investeringen van het MCKE-traject en de investeringsagenda voor de bouw en leefomgeving) doorgeschoven naar de RRF.
- *Economisch herstel draagt bij aan houdbaarheid van de overheidsfinanciën* - Financiën stelt voor om alle RRF-middelen in te zetten voor bestaande investeringen waar al besluit over is genomen. Zij stellen dat de coronacrisis het saldo zodanig verslechtert, en de staatsschuld zodanig verhoogt, dat deze inzet voor RRF-middelen de noodzaak tot pijnlijke bezuinigingen wegneemt voor de toekomst. Deze argumentatie wordt niet overal gedeeld. Onder economen leeft een consensus dat de staatsschuld op een hoger niveau kan blijven en mogelijke afbouw over een lange periode dient plaats te vinden. De inzet van RRF-middelen voor kansrijke additionele investeringen kan bijdragen aan economisch herstel die langdurige permanente schade aan onze economie kan voorkomen. Dit werkt ook gunstig door op de houdbaarheid van de overheidsfinanciën.
- *Krachtenveld*: Tijdens het directeurenoverleg van 16 september jl. met OCW, BZK, LNV, VWS, I&W, DEF, BZ, FIN, EZK, SZW en AZ hebben bijna alle departementen zich uitgesproken voor nieuwe investeringen. Alleen FIN heeft zich hier expliciet tegen uitgesproken.